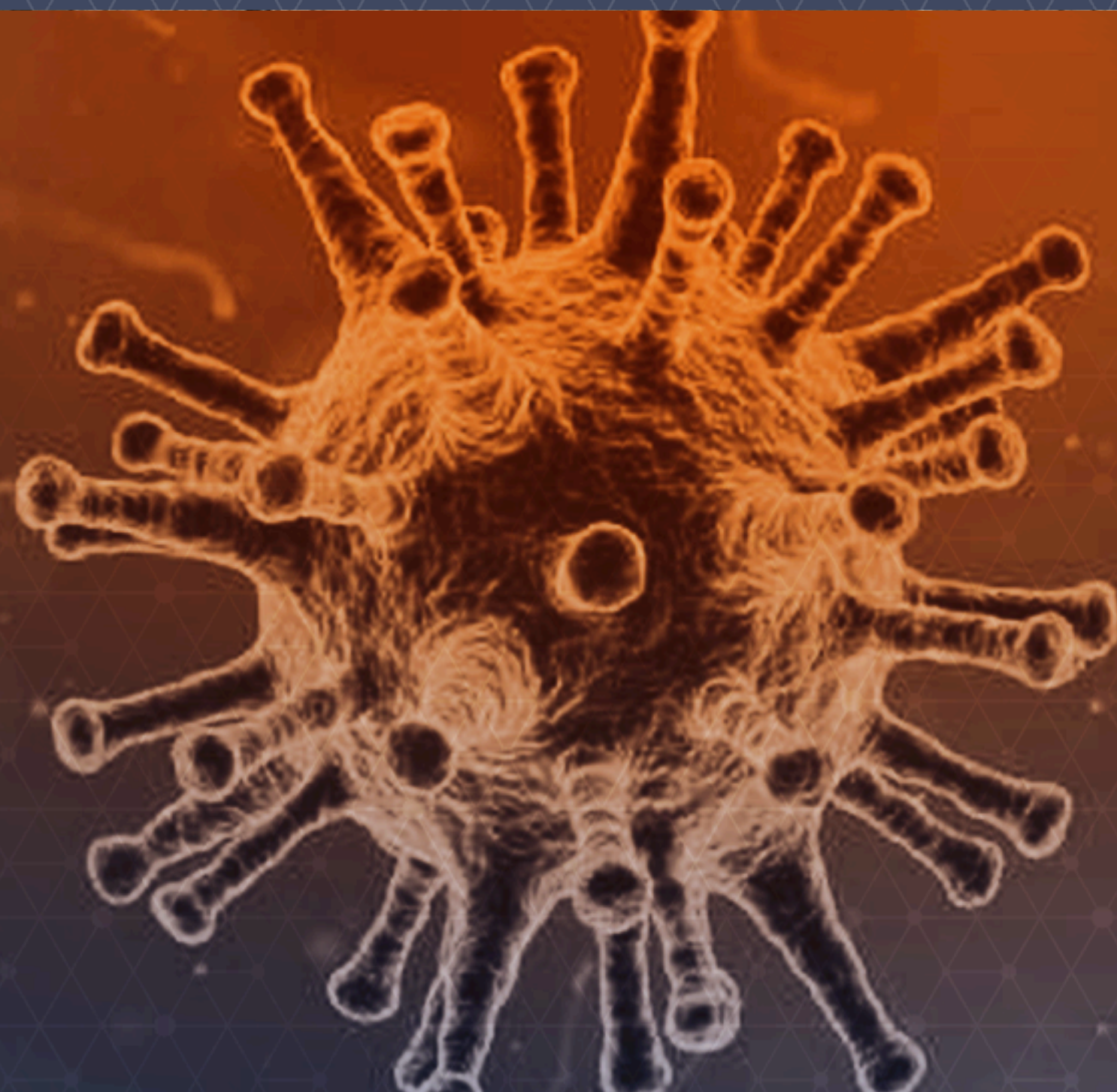

14 maart 2020
Auteur: Petra Klapwijk

Onderzoek: Ondernemers en zzp'ers over gevolgen coronacrisis

Samenvatting

Ondernemers blij met noodpakket, maar voor velen onvoldoende

Ondernemers zijn positief over het pakket noodmaatregelen van het kabinet (87 procent). Dat blijkt uit een peiling van EenVandaag onder 2300 ondernemers en zzp'ers. Toch denkt maar de helft dat het hen voldoende financiële steun gaat bieden.

Het kabinet presenteerde dinsdag een omvangrijk pakket met maatregelen om bedrijven en zelfstandigen te ondersteunen in de coronacrisis. Voor velen is dit hard nodig. Zonder die steun verwachten 6 van de 10 ondervraagde ondernemers (61 procent) de komende maanden in meerdere of mindere mate financiële problemen.

Zorgen over werk, hypotheek en pensioen

De helft van de ondervraagde ondernemers zegt nu al minder (34 procent) of geen werk (20 procent) meer te hebben. Een kwart (23 procent) denkt dat ze de komende maanden (nog) minder werk zullen hebben en 1 op de 10 (11 procent) vreest voor een faillissement.

Veel ondernemers maken zich zorgen. Op korte termijn vragen ze zich af hoe het moet met de vaste lasten, de huur of de hypotheek. En op lange termijn zijn er grote zorgen over hun pensioen. Veel ondernemers en zzp'ers hebben in aandelen belegd voor hun oude dag. Maar die zien ze nu kelderen.

Uitvoering noodplan: eerst zien dan geloven

De ondervraagde ondernemers waarderen het dat het kabinet zo snel met een duidelijk plan voor hun financiële problemen komt. Wel vragen velen zich af zo'n grootschalig steunplan in de praktijk goed uitgevoerd kan worden. De problemen rond de toeslagenaffaire zitten nog vers in het geheugen.

De helft van de ondernemers met personeel (49 procent) heeft er vertrouwen in dat het plan hen voldoende financiële steun gaat bieden. Soms hebben ze nog een buffer waar ze even mee vooruit kunnen. "Ik werk 60 uur per week en ik leef zuinig. Met een beetje steun moet het lukken", schrijft iemand. Een derde (31 procent) denkt problemen te houden, ondanks dit steunpakket. Bijvoorbeeld omdat hun branche echt volledig stilvalt. En 21% weet het niet.

Zzp'ers voelen pijn van bijstandsniveau

Onder zzp'ers is minder vertrouwen dat de kabinetssteun ze echt gaat helpen. 4 van de 10 (41 procent) zzp'ers denken dat dit pakket hen wel voldoende gaat helpen. De rest heeft hier geen vertrouwen in (32 procent) of twijfelt (27 procent).

De echte pijn zit 'm voor hen in de aanvulling tot bijstandsniveau waar ze een beroep op kunnen doen. Een zzp'er zegt daarover: "Dit is onvoldoende om mijn onvermijdbare bedrijfs- en privélasten te dekken. Ik moet interen totdat de laatste cent op is." Zij vinden het niet eerlijk dat de overheid voor werkenden tot 90 procent van de inkomsten garandeert terwijl veel zzp'ers het met minder moeten doen.

Profijt van de coronacrisis

Sommige bedrijven profiteren juist van de coronacrisis. 7 procent zegt hierdoor meer werk te hebben. De eigenaar van een bouwmarkt schrijft: "Doordat veel mensen thuiszitten gaan ze klussen in en om het huis. Hierdoor hebben wij het drukker gekregen dan normaal."

Vragenlijst en uitslagen

Alle deelnemers over maatregelen zzp'ers en ondernemers

Voor zover je de inhoud kent, ben je positief of negatief over het pakket aan maatregelen?

Heel positief:	34%
Redelijk positief:	53%
Redelijk negatief:	6%
Heel negatief:	3%
Weet niet / geen mening:	4%

Denk je dat het kabinet hiermee voldoende of onvoldoende maatregelen heeft genomen om ondernemers en zzp'ers te steunen in de coronacrisis?

Voldoende:	63%
Onvoldoende:	12%
Weet niet / geen mening:	25%

In hoeverre heb je er vertrouwen in dat ondernemers en zelfstandigen de komende drie maanden voldoende geholpen zijn met deze maatregelen?

Veel vertrouwen:	14%
Redelijk veel:	55%
Niet zo veel:	18%
Helemaal geen:	3%
Weet niet / geen mening:	10%

De totale kosten voor de noodmaatregelen worden nu geschat op 10-20 miljard per kwartaal. Om deze te betalen mag de staatsschuld van minister Wiebes oplopen. Vind je het wel of niet acceptabel dat de staatsschuld gaat oplopen om deze noodmaatregelen te financieren?

Wel acceptabel:	88%
Niet acceptabel:	6%
Weet niet / geen mening:	6%

Hele panel

Thuiswerken en sociale contacten

Werkenden worden geadviseerd om zoveel mogelijk thuis te werken. In welke mate volg jij dit advies op tot 6 april?

Deze vraag is gesteld aan de deelnemers die de mogelijkheid hebben om thuis te werken.

Ik werk alleen thuis:	57%
Meestal werk ik thuis, soms ga ik naar mijn werk:	26%
Meestal ga ik naar mijn werk, soms werk ik thuis:	8%
Ik ga altijd naar mijn werk:	7%
Weet niet / geen mening:	2%

We willen je nu enkele vragen stellen over je sociale contacten en eventuele corona besmettingen in je omgeving. Met hoeveel mensen buiten je eigen huishouden heb je deze week echt contact? Hiermee bedoelen wat langer sociaal contact, niet afrekenen in de supermarkt.

*** Bij deze resultaten zijn mensen die niet thuis kunnen werken *niet* meegerekend.**

Geen / ik heb alleen contact met mijn eigen huishouden:	38%
Met maximaal 5 mensen:	43%
Met maximaal 10 mensen:	12%
Met maximaal 20 mensen:	3%
Met meer dan 20 mensen:	3%
Weet niet / geen mening:	1%

Hoeveel vertrouwen heb jij erin dat het kabinet Rutte III zijn werk goed doet?

Veel vertrouwen:	26%
Redelijk veel:	42%
Niet zo veel:	16%
Helemaal geen:	13%
Weet niet / geen mening:	3%

Minder werk

Onderstaande vragen zijn door 2300 ondernemers van grote en kleine bedrijven en zzp'ers ingevuld.

Heb jij als ondernemer of zzp'er-er te maken met positieve of negatieve gevolgen van de coronacrisis?

Nee:	11%
Ja, negatieve:	69%
Ja, positieve:	4%
Weet niet / geen mening:	16%

Als je kijkt naar de hoeveelheid werk die je hebt door de coronacrisis, wat is dan van toepassing? Je kunt meerdere antwoorden geven.

Ik heb minder werk door de coronacrisis:	34%
Ik heb geen werk meer door de coronacrisis:	20%
Ik verwacht dat ik binnenkort minder werk heb door de coronacrisis:	23%
Ik verwacht dat ik binnenkort geen werk meer heb door de coronacrisis:	8%
Mijn bedrijf is failliet gegaan door de coronacrisis:	0%
Ik verwacht/ben bang dat mijn bedrijf failliet gaat door de coronacrisis:	11%
De coronacrisis maakt geen verschil voor mijn werk:	12%
Ik heb meer werk door de coronacrisis:	7%
Geen van deze is van toepassing:	8%
Weet niet / geen mening:	2%

Minder inkomsten

Ga jij er door de coronacrisis zelf in inkomsten op achteruit tot 6 april of niet en zo ja hoeveel? Wat is van toepassing: Als je het niet precies weet kun je een schatting maken.

Ik ga er niet op achteruit met mijn inkomsten:	21%
Ik ga er tot 25 procent op achteruit met mijn inkomsten:	13%
Ik ga er tussen de 25 en de 49 procent op achteruit met mijn inkomsten:	15%
Ik ga er tussen de 50 en 74 procent op achteruit met mijn inkomsten:	10%
Ik ga er tussen de 75 en 99 procent op achteruit met mijn inkomsten:	12%
Ik heb helemaal geen inkomsten meer:	12%
Weet niet / geen mening:	17%

Heb jij op dit moment al financiële problemen door de coronacrisis of niet?

Geen financiële problemen:	66%
Een beetje financiële problemen:	24%
Grote financiële problemen:	5%
Weet niet / geen mening:	5%

In hoeverre verwacht je de komende maanden (verder) in de financiële problemen te komen door de coronacrisis of verwacht je geen problemen?

Ik verwacht geen financiële problemen:	34%
Ik verwacht een beetje financiële problemen:	34%
Ik verwacht grote financiële problemen:	27%
Weet niet / geen mening:	5%

Maatregelen voldoende?

Onderstaande vragen zijn door 2300 ondernemers van grote en kleine bedrijven en zzp'ers ingevuld.

In hoeverre maak je je zorgen om de gevolgen van de coronacrisis voor jouw financiële situatie?

Veel zorgen:	17%
Redelijk veel zorgen:	32%
Niet zo veel zorgen:	37%
Helemaal geen zorgen:	9%
Weet niet / geen mening:	5%

In hoeverre ben je tevreden met de aangekondigde maatregelen voor jezelf?

Heel tevreden:	15%
Redelijk tevreden:	44%
Niet zo tevreden:	11%
Heel ontevreden:	5%
Weet niet / geen mening:	25%

In hoeverre heb je er vertrouwen dat dit pakket maatregelen jou voldoende financiële steun gaat bieden de komende drie maanden?

Veel vertrouwen:	10%
Redelijk veel:	32%
Niet zo veel:	22%
Helemaal geen:	10%
Weet niet / geen mening:	26%

Gebruik van regelingen

Ben jij van plan gebruik te maken van onderstaande regelingen en zo ja welke? Ook als je er al gebruik van maakt sinds 1 maart 2020 ten gevolge van de coronacrisis kun je ze aankruisen. Je kunt meerdere antwoorden geven.

Noodfonds voor getroffen sectoren:	12%
Werktijdverkorting en deeltijd-WW:	16%
Bijstandsuitkering voor zelfstandigen:	29%
Uitstel van belasting:	32%
Lening waarvoor de overheid garant staat:	11%
Andere corona regeling, namelijk:	2%
Nee, ik maak hier geen gebruik van:	28%
Weet niet / geen mening:	16%

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Het onderzoek is gehouden van 17 tot 19 maart 2020. Aan het onderzoek deden 22.149 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee, waaronder 602 ondernemers van grote en kleine bedrijven en 1656 zzp'ers. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Het Opiniepanel bestaat uit 65.000 leden. Panelleden krijgen ongeveer een keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen.

